

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Karl Mikael Hansson Nordström	Telia	13.07.2026 12:21:09 UTC+03:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (12 sivua)

Lupa- ja valvontavirasto

PL 20

13035 LVV

kirjaamo@lvv.fi

Viite: LVV-U/23030/2026

Metsähallituksen lausunto Rautajalan tuulivoimahankkeen vaikutuksista Vionnevan ja Lähdenevan Natura-alueisiin

Lupa- ja valvontavirasto on kuuluttanut Rautajalan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksen (YVA-selostus). YVA-selostuksessa arvioidaan nollavaihtoehdon (VE0) lisäksi kahta tuotantoaluevaihtoehtoa, joissa alueelle toteutetaan 30 (VE1) tai 20 (VE2) tuulivoimalaa. Tuulivoimalat liitetään 400 kV ilmajohdolla Jylkkä-Alajärvi-voimajohtoon Toholammille toteutettavan sähköaseman kautta. Hankkeesta vastaa Prokon Wind Energy Finland Oy.

Rautajalan tuulivoimahankkeen vaikutuksista Vionnevan (FI1000019, SAC/SPA) ja Lähdenevan Natura-alueisiin (FI1000036, SAC/SPA) laadittiin luonnonsuojelulain mukainen Natura-arviointi osana YVA-menettelyä. Vionneva ja Lähdeneva ovat pääosin Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien (JHT) taseessa. Metsähallituksen hallinnassa olevat kiinteistöt Natura-alueilla on perustettu luonnonsuojelualueeksi asetuksella VnA 245/2022 ja alueilla on voimassa luonnonsuojelulain (9/2023) 52 § mukaiset rauhoitusmääräykset.

Metsähallitus lausuu Natura-arvioinneista maanhaltijana sekä valtion luonnonsuojelualueiden hoidon ja käytön suunnittelusta vastaavana viranomaisena. Natura-arvioinneissa tarkastellaan vaikutuksia kaikkiaan kolmeen salassa pidettävään lajiin, joita kutsutaan tässä lausunnossa nimellä *"Salassa pidettävä laji 1"*, *"Salassa pidettävä laji 2"* ja *"Salassa pidettävä laji 3"*. Metsähallitus lausuu hankkeen vaikutuksista näihin yksityiskohteisesti lausunnon liitteessä 1 (toimitetaan viranomaiskäyttöön), jossa em. numerointi on avattu.

VIONNEVA (FI1000019, SAC/SPA)

Vionnevan Natura-alue on kahdesta keitaasta muodostuva kohosualue, jolla esiintyy edustavuudeltaan ja luonnontilaltaan erinomaisia, luontodirektiivin luontotyyppejä.

Vionneva on lisäksi yksi Keski-Pohjanmaan tärkeimpiä lintusoiita. Natura-alueen suojeluperusteita ovat Natura-tietolomakkeen mukaan neljä luontodirektiivin luontotyyppiä (3160, 7110, 7140 ja 91D0) sekä 10 lintudirektiivin lajia (suokukko, kurki, kuikka, mehiläishaukka, liro, kapustarinta, suopöllö, sinisuohaukka sekä *Salassa pidettävät lajit 1 ja 3*).

Yhteenveto laaditusta Natura-arvioinnista (Ecobio, päiväys 9.1.2026)

Natura-arvioinnissa arvioidaan vaikutuksia Vionnevan Natura-alueen suojeluperusteena oleviin luontotyyppeihin sekä lintudirektiivin liitteen I lajeihin. Natura-tietolomakkeessa nimettyjen lintulajien lisäksi arvioinnissa arvioidaan hankkeen vaikutukset pikkukuoviin, kaakkuriin ja *"Salassa pidettävä laji 2:en"*. Vaikutusten arvioinnissa käytetään *"Salassa pidettävä laji 1:n"* osalta törmäysmallinnusta. Muiden lajien osalta arviointi tehdään asiantuntija-arviona lajien ekologia ja olemassa oleva tutkimustieto huomioiden.

Natura-arvioinnin mukaan Rautajalan tuulivoimahanke ei vaikuta Vionnevan Natura-alueen suojeluperusteena oleviin luontotyyppeihin kummankaan hankevaihtoehdon (VE1, VE2) tai sähkönsiirtoreitin osalta. Tuulivoima-alue ja sähkönsiirtoreitti sijoittuvat riittävän kauas luontotyypeistä, minkä vuoksi välittömiä tai välillisiä vaikutuksia ei aiheudu.

Natura-arvioinnissa hankkeen vaikutuksia *"Salassa pidettävä laji 1:n"* arvioidaan erikseen törmäysriskien, elinympäristöjen heikkenemisen ja häiriövaikutusten osalta. Suunnitellun tuulivoimahankkeen törmäysriskit arvioidaan vaihtoehdossa VE1 merkittäviksi, kun taas muiden vaikutusmekanismien osalta vaikutukset arvioidaan korkeintaan kohtalaisiksi.

Rautajalan tuulivoimahankkeen toteuttamisen ei arvioida aiheuttavan muutoksia Natura-alueen suojeluperusteena olevien lintulajien elinympäristöihin. Tuulivoima-alueen rakentamisen ja toiminnan arvioidaan kuitenkin lisäävän melusta, värinästä ja ihmistoiminnasta aiheutuvia häiriövaikutuksia alueen suojeluperusteena oleviin lintuihin. Lisäksi lintulajeihin kohdistuu lisääntyneitä törmäys- ja estevaikutuksia hankkeen toiminnan aikana. Tuulivoima-alueen rakentamisen ja toiminnan lopettamisesta aiheutuvien häiriövaikutusten arvioidaan kohdistuvan erityisesti sinisuohaukkaan, kuikkaan ja suopöllöön, hankkeen toiminnan aikaisten häiriövaikutusten kuikkaan ja suopöllöön sekä hankkeen törmäys- ja estevaikutusten mehiläishaukkaan, sinisuohaukkaan ja suopöllöön. Kokonaisuudessaan vaihtoehdon VE1 vaikutukset arvioidaan merkittäviksi ja vaihtoehdon VE2 kohtalaisiksi. Rautajalan

hankkeen sähkönsiirtoreitti sijoittuu sen verran etäälle Natura-alueelle, että sen törmäys- ja estevaikutukset Natura-alueen linnustoon arvioidaan vähäisiksi. Yhteisvaikutusten osalta arvioinnissa tarkastellaan Rautajalan tuulivoimahankkeen yhteisvaikutuksia Akkalankankaan ja Pihtinevan tuulivoimahankkeiden kanssa. Yhteisvaikutukset arvioidaan kohtalaisiksi. Vaikutuksia voidaan lieventää ensisijaisesti tarkastelemalla kaikissa hankkeissa voimaloiden sijoittelua ja mahdollisuutta voimaloiden vähentämiseen ekologisten yhteyksien alueilla. Lisäksi hankkeiden toiminnan aikaisia vaikutuksia voidaan lieventää toteuttamalla hankkeiden sähkönsiirtoreitit maakaapeleina.

Rautajalan tuulivoimahankkeen arvioidaan aiheuttavan VE1:ssä merkittäviä ja VE2:ssa kohtalaisia kielteisiä vaikutuksia Vionnevan Natura-alueen suojeluperusteena oleviin lintulajeihin. Arvioinnin mukaan hankkeen toteuttaminen VE1:n mukaisesti edellyttää luonnonsuojelulain mukaista poikkeuslupamenettelyä. Vaikutukset voidaan kuitenkin lieventää kohtalaisiksi vähentämällä tuulivoimaloiden määrää.

Metsähallituksen lausunto Natura-arvioinnista koskien Rautajalan tuulivoimahankkeen vaikutuksia Vionnevan Natura-alueeseen (FI1000019, SAC)

Arvioinnin toteutus ja käytetyt menetelmät

Vionnevan Natura-alueen suojeluperusteena olevien luontotyyppien osalta Metsähallitus katsoo, että Natura-arviointi on laadittu riittävällä tavalla merkittävien vaikutusten poissulkemiseksi, hankealueen sijainti ja keskeiset vaikutusmekanismit huomioiden. Alueen suojeluperusteena olevien lintulajien osalta arviointiin liittyy kuitenkin puutteita, eikä arviointia voi Metsähallituksen näkemyksen mukaan pitää asianmukaisesti toteutettuna.

Lintulajiston osalta Natura-arvioinnissa keskitytään "Salassa pidettävä laji 1:een", jonka osalta arvioinnissa hyödynnetään mm. törmäysmallinnusta. Muiden lajien osalta vaikutukset kuvataan sen sijaan yleisellä tasolla ja arviointi perustuu aluekohtaisen havaintotiedon sijaan tutkimuskirjallisuuteen ja sen perusteella laadittuun asiantuntija-arvioon. Vaikutukset alueen suojeluperusteena oleviin lintulajeihin arvioidaan pääosin yhtenä ryhmänä, eikä arviointia tehdä erikseen jokaisen alueen suojeluperusteena olevan lajin osalta. LUOPAS-oppaan mukaan (<https://helda.helsinki.fi/items/d2c3ab28-1ebe-42a0-9712-0da31675578f>) hankkeen tai suunnitelman vaikutukset tulee esittää Natura-arvioinnissa eriteltynä jokaisen suojeluperusteen (luontotyyppi/laji) osalta. Arvioinnin kohdentamista salassa pidettävään lajiin ei Natura-arvioinnissa perustella eikä sitä myöskään esitetä

Rautajalan tuulivoimahankkeen YVA-ohjelmassa, jossa arvioinnin toteutustapa ja kohdentaminen tulee lähtökohtaisesti kuvata.

Arvioinnissa vaikutukset Natura-alueen linnustoon arvioidaan useaan suuruusluokkaan (vähäinen-kohtalainen-merkittävä) perustuvalla asteikolla. LUOPAS-oppaan mukaan useampiportaista luokittelua ei tule Natura-arvioinnissa käyttää, koska luokitus ei perustu Natura-arvioinnin kannalta keskeisen, merkittävän heikennyksen tunnistamiseen. Natura-arvioinnissa vaihtoehdolla VE1 arvioidaan olevan merkittäviä mutta VE2:lla ainoastaan kohtalaisia vaikutuksia alueen linnustoon. Arvioinnissa ei kuitenkaan määritellä, miten kohtalaisiin vaikutuksiin on VE2:n osalta päädytty tai minkä lajien osalta vaikutusten arvioidaan VE1:ssä olevan merkittäviä. Metsähallitus katsoo, että arvioinnin perusteella jää epäselväksi, arvioidaanko merkittäviä vaikutuksia aiheutuvan VE1:ssä ainoastaan "Salassa pidettävä laji 1:en" vai myös muihin alueen suojeluperusteena oleviin lajeihin.

Natura-arvioinnissa Rautajalan tuulivoimahankkeen yhteisvaikutuksia arvioidaan vain muiden alueelle sijoittuvien tuulivoimahankkeiden (erityisesti Akkalankangas ja Pihtineva) kanssa. Metsähallitus huomauttaa, että Vionnevan Natura-alueen läheisyyteen suunnitellaan tuulivoimahankkeiden lisäksi myös mm. Keliber Oy:n litiumkaivoshanketta (mm. EPOELY/1102/2020, LVV-U/18663/2026), siihen kytkeytyvää Hoikkanevan analsiimihieman loppusijoitusalueutta (EPOELY/2293/2022, LSSAVI/25271/2024) sekä Fingrid Oyj:n Alajärvi-Jylkkä voimajohtoa (EPOELY/431/2021). Em. hankkeiden suunnittelu on toteutus- tai luvitusvaiheessa ja niiden toteutumisesta voi Metsähallituksen näkemyksen mukaan pitää todennäköisenä myös Rautajalan tuulivoimahankkeen nollavaihtoehdon (VE0) mukaisessa tilanteessa. Metsähallitus huomauttaa, että erityisesti Keliberin litiumkaivoshankkeen osalta hanketoimijalta on edellytetty lieventäviä toimenpiteitä merkittävien vaikutusten ehkäisemiseksi Vionnevan Natura-alueen osalta.

Vaikutukset luontodirektiivin luontotyyppeihin

Vionnevan Natura-alueen suojeluperusteena on neljä suo- ja metsäympäristöihin sijoittuvaa luontotyyppiä (3160, 7110, 7140, 91D0). Suunnitellut tuulivoimalat sijoittuvat kummassakin tuotantoaluevaihtoehdossa (VE1, VE2) kivennäismaalle lähimmillään yli 700 metrin päähän Natura-alueesta. Metsähallitus katsoo, ettei kummallakaan tuotantoaluevaihtoehdolla (VE1, VE2) tai hankkeen ulkoisella sähkönsiirrolla ole vaikutuksia Vionnevan Natura-alueen suojeluperusteena oleviin luontotyyppeihin.

Vaikutukset "Salassa pidettävä laji 1:en"

Natura-arvioinnin viranomaisliitteessä Rautajalan tuulivoimahankkeella arvioidaan olevan merkittäviä (VE1) tai kohtalaisia (VE2) vaikutuksia lajin esiintymiseen. Vaikutukset aiheutuvat arvioinnin mukaan hankkeen aiheuttamista törmäysriskeistä sekä ihmistoiminnasta ja tuulivoimaloiden toiminnasta aiheutuvien häiriövaikutusten (mm. melu) lisääntymisestä. Metsähallitus katsoo, että arviointi on tehty "*Salassa pidettävä laji 1:n*" osalta riittäviä lähtöaineistoja käyttäen ja erityisesti törmäysriskien arviointi on tehty pääosin asianmukaisia menetelmiä. Sen sijaan hankkeen häiriö- ja välttelyvaikutuksia arvioidaan pääasiassa asiantuntija-arviona kvantitatiivisen tarkastelun sijaan. Arvioinnissa käytetty satelliittilähetinaineisto olisi mahdollistanut myös yksityiskohtaisen arvioinnin mm. lajin saalistusalueisiin kohdistuvien vaikutusten osalta.

Natura-arvioinnissa hankkeen vaikutuksia arvioidaan erikseen törmäysriskien, elinympäristöjen heikkenemisen ja häiriövaikutusten osalta. Arvioinnin mukaan hankkeen törmäysriskit arvioidaan vaihtoehdossa VE1 merkittäviksi, kun taas muiden vaikutusmekanismien osalta vaikutukset arvioidaan korkeintaan kohtalaisiksi. Metsähallitus huomauttaa, että hanke tulee törmäysriskien ohella heikentämään myös mm. lajin saalistusalueita lisääntyneiden häiriö- ja välttelyvaikutuksen kautta. Metsähallitus katsoo, että hankkeen kokonaisvaikutus muodostuu kaikista arvioinnissa tarkastelluista vaikutusmekanismeista, eikä vaikutusten merkittävyyttä tai tarvittavia lievennyskeinoja ole mahdollista suunnitella pelkän törmäysriskimallin perusteella.

Metsähallitus katsoo, että Natura-arviointiin liittyy kuitenkin merkittäviä puutteita yhteisvaikutusten arvioinnin osalta, jossa ei huomioida tuulivoimahankkeiden lisäksi muita alueelle suunniteltuja teollisia hankkeita. Erityisesti alueelle sijoittuvien kaivoshankkeen osalta hanketoimijalta on vaadittu lieventäviä toimenpiteitä merkittävien vaikutusten välttämiseksi. Metsähallitus katsoo, ettei merkittäviä yhteisvaikutuksia ole mahdollista sulkea pois Natura-arvioinnissa esitetyllä tavalla ilman muiden toimintojen ja maankäytön huomioimista. Metsähallitus huomauttaa lisäksi, että osa arvioinnissa esitetyistä lievennystoimista (mm. tekopesät, talviruokinta) ovat Vionnevan reviirin osalta jo käytössä, koska Keliber Technology Oy:lta on edellytetty niiden toteuttamista merkittävien vaikutusten ehkäisemiseksi. Tästä syystä Rautajalan tuulivoimahankkeen vaikutuksia ei ole mahdollista enää lieventää niillä.

Metsähallitus lausuu hankkeen vaikutuksista "*Salassa pidettävä laji 1:en*" yksityiskohtaisesti liitteessä 1.
Vaikutukset lintudirektiivin lajeihin (muut lajit)

Vionnevan Natura-alueen suojeluperusteena on kaikkiaan 11 lintudirektiivin lintulajia (suokukko, kurki, kuikka, mehiläishaukka, liro, mustaviklo, kapustarinta, suopöllö, sinisuohaukka + kaksi salassa pidettävää lajia), jotka ovat pääasiassa suoympäristöille ominaisia lajeja. Muista lajeista poiketen mehiläishaukan pesimäpaikka sijoittuu yleensä varttuneiden tai vanhojen metsien alueille.

Natura-arvioinnissa hankkeen vaikutuksia linnustoon arvioidaan erityisesti häiriövaikutusten osalta ja arvioinnin tueksi esitetään myös kirjallisuusviitteitä. Kirjallisuuteen viitataan Natura-arvioinnissa pääasiassa erilaisten etäisyysmittojen osalta, eikä esitettyjä tutkimustuloksia suhteuteta arvioinnissa tarkasteltujen lajien esiintymiseen Vionnevan Natura-alueella. Esimerkiksi kuikkalintujen tai pöllöjen osalta Natura-arvioinnissa esitettyjen häiriövaikutusalueiden voivat ulottua laajasti myös Natura-alueelle. Vaikutusta ei näiden osalta kuitenkaan arvioidaan merkittäväksi. Metsähallitus katsoo, ettei vaikutusten merkittävyyttä ole mahdollista arvioida suoraan yksittäisten etäisyysmittojen perusteella, vaan arvioinnin tulee perustua lajin ominaispiirteisiin, sen esiintymiseen sekä eri vaikutusmekanismien kokonaisvaikutuksiin. Metsähallitus katsoo, että Natura-arviointia tulee alueen suojeluperusteena olevan lintulajiston osalta täydentää lajikohtaisella vaikutusten merkittävyyden arvioinnilla (yhteisvaikutukset huomioiden).

Yhteisvaikutukset

Vionnevan Natura-alueen länsipuolella on jo Keliberin litiumkaivoshanke, jonka katsottiin hankkeen omassa YVA-menettelyssä edellyttävän lievennystoimia merkittävien vaikutusten välttämiseksi yhden Vionnevan suojeluperusteena olevan lintulajin osalta. Tämän jälkeen alueelle on suunniteltu lisäksi Hoikkanevan analiimihiekan loppusijoitusaluetta (kytketty Keliberin kaivoshankkeeseen) sekä Fingrid Oyj:n Jylkkä-Alajärvi voimajohtohanketta. Natura-arvioinnissa suunnitellun tuulivoimahankkeen sekä alueelle sijoittuvien kaivos- ja voimajohtohankkeiden yhteisvaikutuksia ei arvioida, vaan yhteisvaikutusten arviointi on rajattu ainoastaan tuulivoimahankkeisiin (erityisesti Akkalankankaaseen ja Pihtinevaan).

Metsähallitus katsoo, että alueelle suunnitellut kaivos- ja voimajohtohankkeet heikentävät jo vaihtoehdon VE0 mukaisessa tilanteessa, jossa Rautajalan tuulivoimahanketta ei toteuteta, Vionnevan Natura-alueen suojeluperusteena olevaa linnustoa. Toteutuessaan Rautajalan tuulivoimahanke kasvattaa merkittävästi mm. ihmistoiminnan häiriö- ja estevaikutuksia sekä laajentaa ihmiskäytössä olevaa aluetta Vionnevan Natura-alueen välittömässä läheisyydessä. Ihmistoiminnan laajentumisella voi olla suoraan Natura-alueeseen kohdistuvien vaikutusten lisäksi vaikutuksia

Natura-alueen ulkopuolella ruokaileviin lajeihin. Metsähallitus huomauttaa, että erityisesti "*Salassa pidettävä laji 1:n*" osalta suunnitellun Keliber Oy:n litiumkaivoshankkeen ja siihen liittyvien toimintojen on jo nykytilanteessa arvioitu heikentävän lajin tunnetun reviirin elinvoimaisuutta ja hanketoimijalta on tästä syystä edellytetty lieventäviä toimenpiteitä merkittävien vaikutusten välttämiseksi.

Metsähallitus katsoo, että Vionnevan Natura-arviointia tulee yhteisvaikutusten osalta täydentää siten, että arvioinnissa huomioidaan tuulivoimahankkeiden lisäksi muut alueelle suunnitellut teollisuushankkeet. Myös hankkeelta mahdollisesti vaadittavien, lieventävien toimenpiteiden riittävyttä on mahdollista arvioida vasta, kun arvioinnissa huomioidaan Natura-alueeseen jo lähtötilanteessa vaikuttavat hankkeet.

Johtopäätökset

Natura-arvioinnin tarkoituksena on luoda riittävä tiedollinen pohja hankkeen Natura-alueeseen kohdistuvien vaikutusten arviointiin. EU-tuomioistuimen oikeuskäytännön (mm. C-441/17, C-258/11) mukaan Natura-arvioinnissa ei saa olla aukkoja, ja siinä pitää käyttää täydellisiä, täsmällisiä ja lopullisia toteamuksia ja päätelmiä, joilla voidaan hälventää kaikenlainen perusteltu tieteellinen epäily suunniteltujen töiden vaikutuksista.

Metsähallitus katsoo, että Natura-arviointi on Vionnevan Natura-alueen (FI1000019, SAC/SPA) suojeluperusteena olevien luontotyyppien osalta riittävä ja merkittävät vaikutukset on mahdollista sulkea pois. Natura-alueen suojeluperusteena olevien lintulajien osalta arviointiin liittyy kuitenkin merkittäviä puutteita eikä arviointia voi pitää asianmukaisesti toteutettuna. Vaikka arvioidun hankkeen vaikutusmekanismit on arvioinnissa pääosin tunnistettu, ei yksittäisiin lajeihin kohdistuvia vaikutuksia (yhteisvaikutukset huomioiden) tarkastella Natura-arvioinnissa luonnonsuojelulain edellyttämällä tavalla ja tarkkuudella.

Metsähallitus katsoo, että Natura-arviointia tulee täydentää seuraavilta osin, jotta vaikutusten merkittävyys on mahdollista arvioida sekä tunnistaa mahdollisesti tarvittavat toimenpiteet merkittävien vaikutusten poissulkemiseksi:

- Arvioinnin toteutustavan ja päättelyketjujen selkeyttäminen sekä merkittävien vaikutusten poissulkeminen lajikohtaisesti "*merkittävä – ei merkittävä*" -asteikkoa käyttäen
- Alueen suojeluperusteena olevien lintulajien nykytilan ja esiintymisen kuvaus, arvioinnin pohjana käytetyn lajitiedon kuvaaminen sekä lajikohtainen vaikutusten arviointi

- Keliber Oy:n litiumkaivos- (ml. Hoikkanevan loppusijoitusalue) ja Fingrid Oyj:n Alajärvi-Jylkkä voimajohtohankkeiden sisällyttäminen yhteisvaikutusten arviointiin sekä näiden vaikutusten kattava huomioiminen erityisesti Natura-alueen suojeluperusteena olevan linnuston osalta.
- Lieventävien toimenpiteiden tarpeen arviointi ja niiden määrittely merkittävien vaikutusten poissulkemiseksi hankkeiden yhteisvaikutukset huomioiden.

LÄHDENEVA (FI1000036, SAC/SPA)

Lähdeneva on edustava Pohjanmaan aapasuo, joka on arvokas sekä linnustonsa että kasvillisuutensa puolesta. Natura-alueen suojeluperusteita ovat Natura-tietolomakkeen mukaan kolme luontodirektiivin luontotyyppiä (3160, 7310 ja 91D0) sekä yhdeksän lintudirektiivin lajia (suokukko, kurki, vesipääsky, pohjantikka, liro, kapustarinta, metsähanhi, suopöllö, laulujoutsen).

Yhteenveto laaditusta Natura-arvioinnista (Ecobio, päiväys 11.12.2025)

Natura-arvioinnissa tarkastellaan suunnitellun hankkeen vaikutuksia Natura-alueen suojeluperusteena oleviin luontotyypeihin ja lintulajeihin. Arviointi toteutetaan pääosin asiantuntija-arviona. Keskeisiä arvioinnin lähtöaineistoja ovat mm. Natura-tietolomakkeen tiedot, suojelualueiden rajaukset ym. Suomen ympäristökeskuksen avoin paikkatieto, Keski-Pohjanmaan 6. vaihemaakuntakaavan viherrakenneselvitys, Metsähallituksen biotooppikuviot sekä Metsäkeskuksen virtausmallin tiedot. Rautajalan tuotantoalue sijoittuu lähimmillään 4 km ja sähkönsiirtoreitti 5,3 km päässä Natura-alueen rajasta. Tuulivoimaloita tai muita rakenteita ei toteuteta Natura-alueelle eikä rakentamisesta aiheudu suoria vaikutuksia alueen luontotyypeihin. Rakennettavat alueet sijaitsevat lisäksi niin kaukana luontotyypeistä, ettei niihin kohdistu vaikutuksia myöskään reunavaikutuksen tai hydrologisten muutosten kautta. Hankkeella ei arvioida olevan välittömiä tai välillisiä vaikutuksia Natura-alueen luontotyypeihin.

Lähdenevan Natura-alueen suojeluperusteena on yhdeksän lintudirektiivin lajia, joihin kuuluu vesilintu- ja kahlaajalajeja sekä mm. suopöllö ja pohjantikka. Etäisyyden vuoksi suunniteltu hanke ei aiheuta muutoksia Natura-alueen suojeluperusteena olevien lintulajien elinympäristöihin. Myöskään tuulivoima-alueen rakentamisen, toiminnan tai lopettamisen aikaisten häiriövaikutusten (melu, värinä, lisääntynyt ihmistoiminta) ei arvioida kohdistuvan Natura-alueen suojeluperusteena oleviin lintulajeihin. Alueen

suojeluperusteena ei ole lintulajeja, joiden pesimäaikaiset lennot yltäisivät tavanomaisesti yli 5 kilometrin päähän pesimäalueelta. Natura-alueen suojeluperusteena oleviin lintulajeihin ei arvioida kohdistuvan törmäys- tai estevaikutuksia suunnitellun tuotantoalueen kuin sähkönsiirtoreitinkään osalta.

Yhteisvaikutusten osalta Natura-arvioinnissa tarkastellaan Rautajalan tuulivoimahankkeen vaikutuksia Akkalankankaan ja Pihtinevan tuulivoimahankkeiden kanssa. Lähdenevan Natura-alueen suojeluperusteena oleviin lintulajeihin ei arvioida kohdistuvan yhteisvaikutuksia Rautajalan hankkeen kummankaan tuotantoaluevaihtoehdon tai sähkönsiirtoreitin osalta. Pihtinevan hankkeen arvioidaan olevan merkittäviä kielteisiä vaikutuksia Lähdenevan suojeluperusteena oleviin lintulajeihin. Rautajalan hankkeella ei kuitenkaan arvioida olevan Pihtinevan yksinään aiheuttamien vaikutusten lisäksi merkittäviksi yhteisvaikutuksia. Lisäksi arvioinnissa nostetaan esiin useiden tuulivoimahankkeiden vaikutukset ekologisen verkostoon, jotka voivat heikentää välillisesti Natura-alueen laatua suojeluperusteena olevien lintulajien elinympäristönä. Esimerkkinä arvioinnissa nostetaan esiin Natura-alueen suojeluperusteena olevien lintulajien saaliseläimiin kohdistuvat vaikutukset.

Metsähallituksen lausunto Natura-arvioinnista koskien Lähdenevan Natura-aluetta (FI1000036, SAC/SPA)

Arvioinnin toteutus ja käytetyt menetelmät

Metsähallitus katsoo, että Natura-arviointi on kohdennettu asianmukaisesti Lähdenevan Natura-alueen suojeluperusteena oleviin luontotyyppeihin ja lajeihin. Myös alueen luontotyyppeihin kohdistuvien vaikutusten osalta arviointi ja sen pohjana käytetty lähtöaineisto on, hankkeen etäisyys Natura-alueesta huomioiden, riittävä vaikutusten merkittävyyttä koskevien johtopäätösten tekemiseen.

Alueen suojeluperusteena olevien lintulajien osalta Natura-arviointi perustuu aluekohtaisen havaintotiedon sijaan tutkimuskirjallisuuteen ja sen perusteella laadittuun asiantuntija-arvioon. Vaikutukset alueen suojeluperusteena oleviin lintulajeihin arvioidaan yhtenä ryhmänä, eikä arviointia tehdä erikseen jokaisen alueen suojeluperusteena olevan lajin osalta. Natura-arvioinnissa ei myöskään esitetä suoria lähdeaineistoja alueen linnustotietojen kuvaamiseksi, vaan arviointi on Lähdenevan osalta hyvin yleispiirteinen. Tältä osin arviointi ei Metsähallituksen näkemyksen mukaan täytä luonnonsuojelulain mukaisen Natura-arvioinnin vaatimuksia, vaan arviointi vastaa arviota Natura-arvioinnin tarpeellisuudesta (nk. Natura-tarveharkinta).

Suunniteltu tuotantoalue (VE1, VE2) ja sen sähkönsiirtoreitti sijoittuvat kokonaisuudessaan hyvin etäälle Lähdenevan Natura-alueesta, mikä pienentää hankkeesta todennäköisesti aiheutuvia vaikutuksia alueen linnuston kannalta. Metsähallitus katsoo, että Natura-arvioinnissa esitetty tarkastelu on linnuston osalta riittävä merkittävien vaikutusten poissulkemiseksi.

Vaikutukset luontodirektiivin luontotyyppeihin

Suunnitellusta hankkeesta (ml. tuotantoalue ja hankkeen edellyttämä sähkönsiirto) ei arvioida aiheutuvan vaikutuksia Lähdenevan Natura-alueen suojeluperusteena oleviin luontotyyppeihin. Hankkeen rakentamisalueet sijoittuvat yli 4 m päähän Natura-alueesta, minkä vuoksi mm. reuna- ja pintavesivaikutuksia ei todennäköisesti aiheudu. Metsähallitus katsoo, että Natura-arviointi on luontotyyppien osalta riittävä eikä hankkeesta aiheudu vaikutuksia Lähdenevan Natura-alueen suojeluperusteena oleviin luontotyyppeihin.

Vaikutukset lintudirektiivin lajeihin

Lähdenevan Natura-alueen suojeluperusteena on kaikkiaan 9 lintudirektiivin lintulajia, jotka ovat pääasiassa Keski-Pohjanmaan suo- ja kosteikkoalueille ominaisia vesilintu-, kahlaaja- ja petolintulajeja. Suunniteltu hanke sijoittuu kokonaisuudessaan yli 4 km päähän Natura-alueesta. Metsähallitus katsoo, ettei hanke vaikuta Natura-alueella pesivien lintulajien elinympäristöihin. Myös hankkeesta aiheutuvat häiriövaikutukset ovat etäisyyden vuoksi todennäköisesti korkeintaan vähäisiä. Metsähallitus katsoo, että Natura-arvioinnin johtopäätös vähäisistä vaikutuksista alueen suojeluperusteena oleviin lintulajeihin on perusteltu.

Natura-arvioinnissa nostetaan yhteisvaikutusten osalta esiin useat Lähdenevan Natura-alueen ympäristöön sijoittuvat tuulivoimahankkeet (erityisesti Pihtineva ja Akkalankangas). Näistä erityisesti Pihtinevan tuulivoimahankkeen arvioidaan vaikuttavan Lähdenevan suojeluperusteena olevaan lintulajistoon eikä Rautajalan hanke lisää merkittävästi näitä vaikutuksia. Metsähallitus katsoo, että arvio eri hankkeiden merkityksestä Lähdenevaan kohdistuvien yhteisvaikutusten osalta on asianmukainen. Rautajalan tuulivoimahankkeessa toteuttavat rakenteet sijoittuvat kokonaisuudessaan sen verran etäälle, etteivät ne todennäköisesti kasvata merkittävästi tuulivoimarakentamisen vaikutusta lajien esiintymiseen Natura-alueella.

Alueen suojeluperusteena olevien lajien osalta Natura-arvioinnissa tehdään tarkastelua myös Lähdenevan Natura-alueen sijoittumisesta Keski-Pohjanmaan ekologiseen verkostoon. Metsähallitus katsoo, että Natura-arvioinnissa esitetty

tarkastelu laajojen tuulivoimahankkeiden vaikutuksesta ekologiseen verkostoon nostaa esiin potentiaalisia, välillisiä vaikutuksia, joita useiden tuulivoimahankkeiden ja niiden edellyttävien voimajohtojen toteuttamisella voi olla erityisesti laajalla alueella saalistaviin päiväpetolintu- ja pöllölajeihin. Metsähallitus katsoo, että hankkeiden jatkosuunnittelussa tulee edelleen turvata keskeiset ekologiset yhteydet, jotka kytkeytyvät osaltaan alueella sijaitseviin Natura-alueisiin.

Johtopäätökset

Natura-arvioinnin tarkoituksena on luoda riittävä tiedollinen pohja hankkeen Natura-alueeseen kohdistuvien vaikutusten arviointiin. EU-tuomioistuimen oikeuskäytännön (mm. C-441/17, C-258/11) mukaan Natura-arvioinnissa ei saa olla aukkoja, ja siinä pitää käyttää täydellisiä, täsmällisiä ja lopullisia toteamuksia ja päätelmiä, joilla voidaan hälventää kaikenlainen perusteltu tieteellinen epäily suunniteltujen töiden vaikutuksista.

Metsähallitus katsoo, että Natura-arviointi on Lähdenevan Natura-alueen osalta hyvin yleispiirteinen ja arviointi vastaa menetelmiltään ensisijaisesti arviota Natura-arvioinnin tarpeellisuudesta (nk. Natura-tarveharkinta). Ottaen huomioon suunnitellun tuulivoima-alueen sijainnin laadittu arviointi antaa Metsähallituksen näkemyksen mukaan pääosin riittävät tiedot hankkeen vaikutuksista ja arvioinnin perusteella on mahdollista tehdä johtopäätöksiä Natura-alueeseen kohdistuvien vaikutusten merkittävydestä.

Metsähallitus katsoo, ettei Rautajalan hankkeella ole todennäköisesti merkittäviä vaikutuksia Natura-alueen suojeluperusteena oleviin luontotyyppeihin tai lajeihin. Suunnitellun tuulivoimahankkeen jatkosuunnittelussa tulee kuitenkin kiinnittää huomioita ekologisten yhteyksien turvaamiseen muut alueelle suunnitellut tuulivoimahankkeet ja niiden sähkönsiirtoreitit huomioiden.

Lausunnon valmistelusta on vastannut maankäytön erityisasiantuntija Asko Ijäs Metsähallituksen luontopalveluista.

Turussa 13.7.2026

Mikael Nordström

Asiointijohtaja

Metsähallitus, luontopalvelut

Liitteet: 1) Metsähallituksen lausunto Rautajalan tuulivoimahankkeen YVA-selostuksesta ja YVA-menettelyssä laaditusta Natura-arvioinnista (salassa pidettävät lajit)

Tiedoksi Metsähallitus